

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 229/07-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. novembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť M. G., Kanada, zastúpenej advokátkou JUDr. N. S., B., ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C 42/2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. G. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. októbra 2007 doručená sťažnosť M. G. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C 42/2006 (v petite nesprávne uvedená sp. zn. 12 C 42/2006 – pozn. ústavného súdu).

2. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že:

„(...) Dňa 16. 3. 2006 bol Okresnému súdu v Trenčíne doručený návrh sťažovateľky na začatie konania v občianskoprávnej veci, ktorá je vedená na Okresnom súde v Trenčíne pod č. k. 21 C 42/2006 vo veci vyporiadania zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov. (...)

Napriek tomu, že od podania žaloby uplynulo už 19 mesiacov, vo veci okresný súd od 14. 11. 2006 nekoná, doposiaľ nedošlo zo strany súdu k žiadnemu úkonu smerujúcemu k vykonaniu navrhovaných dôkazov na poslednom pojednávaní, vo veci nebolo vytýčené pojednávanie.

Zistili sme, že od 16. 3. 2006 zákonná sudkyňa vykonala tieto úkony:

- *dňa 11. 5. 2006 bolo odporcovi uložené vyjadriť sa k žalobnému návrhu*
- *Dňa 12. 9. 2006 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 14. 11. 2006*
- *Dňa 2. 10. 2006 a 4. 10. 2006 súd vyžiadaval správy z bánk*
- *Dňa 14. 11. 2006 na pojednávaní žiadala sťažovateľka (resp. jej právna zástupkyňa) o doplnenie dokazovania a to dopytom v ďalších bankách a následne písomným podaním doručeným súdu 16. 11. 2006 žiadala o ustanovenie znalca na vyčíslenie všeobecnej ceny veci patriacej do zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania.*

Zákonná sudkyňa nevykonala jediný úkon v tejto veci za posledných 12 mesiacov a to napriek opakovaným telefonickým urgenciám zo strany jej právnej zástupkyne. Zároveň bola dňa 1. 8. 2007 zo strany právnej zástupkyne sťažovateľky doručená Okresnému súdu Trenčín sťažnosť na prieskumy v konaní. Predseda súdu rozhodol, že posúdil túto sťažnosť ako opodstatnenú a to listom zo dňa 24. 8. 2007. Napriek tomu nedošlo k náprave a súd vo veci nekoná. (...)“

3. Sťažovateľka k sťažnosti pripojila sťažnosť na prieskumy v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 21 C 42/2006 z 30. júla 2007 adresovanú predsedovi okresného súdu a odpoveď sp. zn. Spr. 2179/2007 z 24. augusta 2007 na túto sťažnosť,

v ktorej podpredseda okresného súdu po chronologickom popise jednotlivých úkonov daného súdu uviedol:

„(...) Preštudovaním spisu 21 C 42/2006 bolo zistené, že návrh bol doručený Okresnému súdu Trenčín 16. 3. 2006. Uznesením z 11. 5. 2006 bolo odporcovi uložené vyjadriť sa k návrhu podľa § 114 ods. 2 O. s. p.. Odporca sa vyjadril k návrhu podaním doručeným súdu 16. 6. 2006. Dňa 12. 9. 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktoré sa nedostavili účastníci a právny zástupca odporcu. Súd konal v ich neprítomnosti a pojednávanie bolo odročené na 14. 11. 2006. Uznesením zo dňa 2. 10. 2006 bola navrhovateľka vyzvaná na zloženie preddavku na trovy dokazovania. Právna zástupkyňa navrhovateľky uznesenie prevzala 9. 10. 2006. Podaniami zo dňa 4. 10. 2006 vyžiadala súd zo S., pobočka T., Správu katastra T. o stavy účtov a nehnuteľného majetku. Podaním z 13. 10. 2006 bola vyžiadaná správa z A. B.. Dňa 27. 10. 2006 prevzala právna zástupkyňa kópie správ z peňažných ústavov. Na pojednávaní dňa 14. 11. 2006 žiadala právna zástupkyňa navrhovateľky doplniť dokazovanie dopytmi v ďalších peňažných ústavoch (...) a na dopravnom inšpektoráte. Následne písomným podaním z 15. 11. 2006 doručeným súdu 16. 11. 2006 predložila právna zástupkyňa navrhovateľky písomný návrh na doplnenie dokazovania ustanoviť znalca na ocenenie auta, vyžiadať z katastra spis ohľadne predaja bytu, zistiť pohyb na účtoch podľa návrhu a tiež v (...)

Od posledného návrhu navrhovateľky na znalecké dokazovanie nebolo o tomto návrhu rozhodnuté a ani sa vo veci nekonalo.

Vzhľadom na dlhší časový odstup od posledného úkonu bude zákonná sudkyňa upozornená na povinnosť konať vo veci plynule a bez prieťahov.

Vašu sťažnosť vzhľadom na posledné obdobie považujeme za opodstatnenú.“

4. Sťažovateľka okrem vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy žiada prikázať okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznať jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 150 000 Sk a náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú je preto možné považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (pozri napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 70/00, I. ÚS 56/03, III. ÚS 140/03, IV. ÚS 59/03).

Podľa konštantnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie

základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04).

Ústavný súd vo viacerých rozhodnutiach uviedol, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 120/03), pričom jednorazový „výpadok“ v konaní súdu nesignalizuje bez ďalšieho možnosť zbytočných priet'ahov v konaní.

Ústavný súd konštatuje v zásade totožný priebeh konania (výpočet procesných úkonov) vo veci sp. zn. 21 C 42/2006, aký uviedla v s'ťažnosti s'ťažovateľka a okresný súd v odpovedi na jej s'ťažnosť z 24. augusta 2007 (pozri body 2 a 3 v I. časti odôvodnenia). Na základe týchto skutočností vyplýva, že konanie o s'ťažovateľkinej žalobe od jej postúpenia okresnému súdu 16. marca 2006 trvá k času podania ústavnej s'ťažnosti (3. októbra 2007) necelých 19 mesiacov, počas ktorých okresný súd (do 16. novembra 2006) vykonal procesné úkony už uvedené v I. časti odôvodnenia. Od 16. novembra 2006 do doručenia s'ťažnosti predsedovi okresného súdu 1. augusta 2007 okresný súd nevykonával vo veci žiadny procesný úkon smerujúci k rozhodnutiu v merite veci.

V rámci predbežného prerokovania veci ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že po podaní s'ťažnosti na priet'ahy v konaní (t. j. po 1. auguste 2007) zákonná sudkyňa na základe návrhu účastníkov konania vyžiadala správy (informácie) z peňažných ústavov, dopravného inšpektorátu a správ katastra ohľadne majetku eventuálne patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov a nariadila termín pojednávania vo veci na 6. december 2007.

Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojmom autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich

nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. So zreteľom na konkrétne okolnosti veci sa ani v týchto prípadoch totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. 63/00).

Ústavný súd preto s'ťažnosť, v ktorej s'ťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C 42/2006, odmietol ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na to, že aj keď doterajší priebeh konania pred okresným súdom nebol celkom bez priet'ahov [obdobie vyše 10 mesiacov medzi 16. novembrom 2006 (návrh s'ťažovateľky na doplnenie dokazovania) a podaním s'ťažnosti ústavnému súdu 3. októbra 2007], v zásade však smeroval k odstráneniu stavu právnej neistoty s'ťažovateľky a s prihliadnutím na ostatné okolnosti prípadu (celková dĺžka konania v posudzovanej veci do podania s'ťažnosti ústavnému súdu v trvaní 19 mesiacov, predmet konania pred okresným súdom) nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných priet'ahov v konaní v takom rozsahu a intenzite, ktoré by si vyžadovali prijatie s'ťažnosti na ďalšie konanie. Zo zistení ústavného súdu na okresnom súde tiež vyplýva, že okresný súd po podaní s'ťažnosti na priet'ahy v konaní adresovanej predsedovi okresného súdu (t. j. po 1. auguste 2007) vykonal ďalšie procesné úkony smerujúce na zistenie skutočného stavu a vo veci stanovil termín pojednávania na 6. december 2007.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde s'ťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec dôvodov, na základe ktorých bola s'ťažnosť s'ťažovateľky odmietnutá, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že existujú aj ďalšie relevantné dôvody na jej odmietnutie. S'ťažnosť na priet'ahy v konaní adresovaná predsedovi okresného súdu mu bola doručená 1. augusta 2007, a bez toho, aby s'ťažovateľka vyčkala na jej odpoveď (dopad na urýchlenie konania vo veci), podala o dva mesiace (3. októbra 2007) s'ťažnosť ústavnému súdu.

Ústavný súd opakovane vyslovil, že podanie sťažnosti na prietahy podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) považuje za vyčerpanie účinného prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde len v tom prípade, ak sťažovateľ poskytne príslušnému súdu dostatočný priestor na prijatie opatrení za účelom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola ústavnému súdu doručená po uplynutí len dvoch mesiacov od doručenia sťažnosti predsedovi okresného súdu, ústavný súd by posúdil podanie sťažnosti na prietahy podľa zákona o súdoch zo strany sťažovateľky iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať (a v posudzovanej veci aj mala), ak by predseda okresného súdu dostal primeranú lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom v napadnutom konaní (podobne IV. ÚS 74/05, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 101/06).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2007